

MECMUA

ULUSLARARASI SOSYAL BİLİMLER DERGİSİ

MECMUA - Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi [International Journal Of Social Sciences]

ISSN: 2587-1811 Yıl: 5, Sayı: 10, Güz 2020

Mihriban Türküleri Üzerine Bir
Değerlendirme

An Assessment On Mihriban Folk Songs

Dr. Öğr. Üyesi Seher ATMACA

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü.
Kahramanmaraş, Türkiye. zseher@gmail.com

Makale Bilgisi / Article Information

Makale Türü: Araştırma Makalesi
DOI: mecmua.762961
Yükleme Tarihi: 02.07.2020
Kabul Tarihi: 19.08.2020
Yayımlanma Tarihi: 30.09.2020
Sayı: 10
Sayfa: 197-215

Article Information: Research Article
DOI: mecmua.762961
Received Date: 02.07.2020
Accepted Date: 19.08.2020
Date Published: 30.09.2020
Volume: 10
Sayfa: 197-215

Atıf / Citation

ATMACA, S. (2020). Mihriban Türküleri Üzerine Bir Değerlendirme. *MECMUA - Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi* ISSN: 2587-1811 Yıl: 5, Sayı: 10, Sayfa: 197-215

ATMACA, S. (2020). An Assessment On Mihriban Folk Songs. *MECMUA - International Journal Of Social Sciences* ISSN: 2587-1811 Year: 5, Volume: 10, Page: 197-215

MECMUA

Dr. Öğr. Üyesi Seher ATMACA

MİHRİBAN TÜRKÜLERİ ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

An Assessment on Mihriban Folk Songs

ÖZ

Abdurrahim Karakoç son dönem Türk şiirinin köşe taşlarından birini teşkil eder. O, 1950 sonrası Türk şiirinin önemli şairlerinden sayılmakta ve aynı zamanda şiir kitapları en çok basılan şairler arasında gösterilmektedir. Onun şiirleri içinde özellikle memleket sevgisi ve aşk temalı olanları günümüzde de milyonların ezberlediği şiirler arasındaki yerini muhafaza etmektedir.

Özellikle ilk gençlik yıllarında yazmış olduğu *Mihriban* ve *Unutursun Mihriban'ım* şiirleri bestelendikten sonra çeşitli sanatçılar tarafından okunmuş ve klasik türküler arasındaki yerini almıştır.

Çalışmamızda hem türkülerin bizde karşılığı üzerinde durmaya hem de Abdurrahim Karakoç'un şiirlerini besteleyen sanatçılarla birlikte 1970'li yıllarda Zekeriya Bozdağ tarafından bestelenen *Unutursun Mihribanım* ve daha sonraki yıllarda da Musa Eroğlu tarafından bestelenen *Mihriban* şiiri üzerinde duracağız. Bu iki şiir, zaman içinde toplumun hafızasına işlemiş, dinleyenlerin kalbine dokunan türküler arasında yerini almış ve bu türküler sevenlerin kendi "Mihriban"ları olmuştur. Bu iki şiirin kısa hikâyeleri ile birlikte Abdurrahim Karakoç'un bir kesim tarafından görmemezlikten geldiği üzerinde duracağız.

Bu iki şiirin yolculuğundan başlayarak, türküler arasında yüzyıllar sonrasına aktarılıp söylenecek, kendisi dünyadan ayrıldıktan sonra bile aşkı dillerde destanlaşacak bir şairin düşünce dünyasında dolaşarak onunla birlikte bir yolculuk yapacağız. Bu yolculuk esnasında onun şiirlerinin farklı sanatçılar tarafından bestelenip okunması üzerinde de durmaya çalışacağız.

Anahtar Kelimeler: Abdurrahim Karakoç, Şiir, Aşk, Mihriban, Beste Türkü.

ABSTRACT

Abdurrahim Karakoç is one of the cornerstones of recent Turkish poetry. He is one of the most important folk poets of the post-1950 era, and his poetry books are among the most published. Along with the love of the country in his poems, love poems still hold a special place as they are memorized by millions even today.

His poems, particularly *Mihriban* and *Unutursun Mihriban'ım* written in the teenage years of the poet, have been composed and sung by various artists. These poems are now among classical folk songs.

This study touches upon the repercussions of these folk songs, artists who composed the poetry of Abdurrahim Karakoç along with two poems, being *Unutursun Mihribanım* composed by Zekeriya Bozdağ in the 1970s and *Mihriban* composed by Musa Eroğlu later. These two poems have been kept alive in the memory and heart of the society over time, and they have been "Mihriban"s of the folk song-lovers. In addition to short stories of these two poems, we will also touch upon how Abdurrahim Karakoç is ignored by a certain segment of society.

Starting from the journey of these two poems, we will travel to the world of thought of the author who would get legendary with his love even after his death thanks to the folk songs of these poems which will be narrated even centuries later. During this journey, we will witness his poems being composed and sung by different artists and present examples from these folk songs.

Key Words: Abdurrahim Karakoç, Poem, Love, Mihriban, Composition, Folk Song

Giriş

Türk milleti olarak bizler acılarını sevinçlerini, kederlerini dile getirirken devamlı paylaşmayı önceleyen bir millet olmuşuz. Çünkü acılar paylaşarak azalır, sevinçler ise paylaşarak çoğalır. Öyle zamanlar olur ki bu acıları ve sevinçleri paylaşırken sözü bir makam eşliğinde söylememiz icap ettiğinde de söz ağzımızdan ağıt ya da türkü olarak dökülmüştür. Bazı zamanlarda direk söyleyemediğimizi türkülerin diline çevirerek söylemeyi uygun bulmuş, bunun için de bir yanımızı devamlı türkülere yaslamışız.

Türküleri vakti değerlendirmek, ruhumuzu beslemek, hem de duygularımızın dolaylı şekilde dile gelmesinde ruhumuzdaki sıkıntıları gidermek için bir merhem ya da terapi olarak da kabul edebiliriz.

“Türkü kelimesi sözlü anlatım geleneğimizde bir ezgiyle birlikte söylenen halk şiirlerinin her türü için kullanılır. Yerine, bölgelere, konulara ya da ezginin ve sözlerinin çeşitlenmesine göre şarkı, deyiş, deme, hava, ninni, ağıt kelimeleri de kullanılmaktadır.” (Vural, 2013: 745). Türk halk müziği fizikiden ziyade büyük bir gönül coğrafyasına yayılmış bir medeniyetin değerlerine sahip çıkan bir topluluğa hitap eder bu topluluk; “Türkiye sınırları içinde değil, çeşitli coğrafyalarda, büyük öbekler halinde yaşamaktadırlar. Yalnızca Uluğ Türkistan denilen Merkezî Asya’yı düşünsek bile en az 250 milyonluk bir Türk nüfusunu ifade etmiş oluruz. Kaldı ki Türkler Uluğ Türkistan dışında gerek Balkanlar’da gerekse Avrupa, Amerika ve Avustralya’da” (Eroğlu, 2014: 233) yaşayan bir topluluktur.

Bir türkü nerede söylenirse söylensin, aynı duyguların tellerine dokunuyor, dinleyenin ruhunu dinlendiriyorsa o kadar etki alanı geniş bir türküdür. Türküler, farklı coğrafyalarda söylense de aynı hüznün, sevincin kapısını aralar, insanlar arasındaki duygu akrabalığını pekiştirir. Bu akrabalık sayesinde de; “Türk Halk Müziği, kendine has geleneksel unsurlarıyla varlığını sürdürmektedir. Toplumun ortak duygu ve düşüncelerini hem ezgileriyle hem de şiirsel yapısıyla yalın, samimi, coşkulu ve içli ezgilerle anlatan türkülerin sözlerinde, geleneksel kültürü ifade eden hemen her konuda bilgiyi bulmak mümkündür. Bu sözler, sadece türkünün ezgisel yönünün aktarılmasında kullanılan bir araç olmakla kalmayıp aynı zamanda verdiği mesajlarla toplum yaşamına katkı sağlamada etkili bir iletişim aracı olma özelliğine sahiptir” (Kınık, 2011: 136)

Bu iletişim ayrıca gönül bağına da güçlendirir. Türklerin yaşadıkları coğrafyalarda yaşayan her insanın ezberinde mutlaka üç beş tane türkü vardır. Farkına varmadan bu türküyü dinleye dinleye ezberler ve türkünün dolaşımında kalmasına hizmet etmiş olur.

Türkü sözünün köken bakımından Türk kelimesinin nispet eki olarak “Türki” şeklinde oluştuğu, daha sonra Türkçe söyleyişe uydurulduğu kanaati yaygındır. Anadolu’da türkü karşılığında “şarkı, deyiş, deme, hava, ninni, ağıt” ifadelerine de rastlanmaktadır. Türk dünyasında ise birçok farklı adlarla anılmaktadır. Mesela Azerbaycan Türkleri “mahını”, Başkırt Türkleri “halk yırı”, Kazakça Türkleri “türki, türük, halık ani”, Kırgız Türkleri “eldik ır, türkü”, Özbek Türkleri “türki, halk kaşığı”, Tatar Türkleri “beyit, “halk cırı”, Türkmen Türkleri “halk aydımı”, Uygur Türkleri “nahşa, koça nahşisi” demektedir. “Türkü, âşık şiirleri gibi düzenleyicisi bilinenler yanında çoğunlukla düzenleyicileri bilinmeyen, sözlü gelenekte oluşup gelişen, çağdan çağa ve yöreden yöreye değişip zenginleşen, bazen bozulmalara uğrayan ve her zaman ezgi eşliğinde söylenen şiirlerdir” (bkz. Albayrak, 2012: 611).

Türküler saz ya da başka müzik aletleri eşliğinde söylenmeden önce türküyü yakanın ya da besteleyenin dilinde bir şiirden bir dörtlük ya da bir dize olarak dolaşır bu tabiri caizse “ete kemiğe bürün”me evreleridir. Bu evreyi tamamladıktan sonra türkü yolculuğa çıkmaya hazırlanır.

“Türküler, insanoğlunun başından geçen olayları; bunların toplum içindeki iz ve yansımalarını; aşk, hasret, gurbet gibi insanlığın ortak duygularını; mertlik ve kahramanlık gibi millî hasletleri ve tarihî olayları işler. Türküler, bu olayları yaşayan veya böylesine duygular taşıyan kişiler tarafından yakılır. Türküleri yakanların hemen hepsi geleneksel müzik ve şiirle dolu sanatçı kimselerdir. Belleklerindeki şiir ve ezgi yardımıyla yeni türküler yakarlar. Bu yeni yakılan türküler zamanla değişime uğrarlar, ilk türkü yakıcılar genellikle unutulur. Hem bu özelliklerinden dolayı, hem de eski türkülerden birtakım izler taşıdıkları için, bu ürünler toplumun ortak malıdır. Onlar, halk arasında korunur ve yaşatılırlar. Türküler özümüz, tadımız tuzumuz, acımız, sevdamız, neşemiz, kısacası bizi bize anlatan, söyleyemediğimiz sözlerin açığa vuruluşudur. Bu açığa vuruş bazen bir annenin yavrusuna söylediği ninnide, bazen bir genç kızın askerdeki yavuklusuna söylediği manide, bazen bir bacının zamansız ölen kardeşine yaktığı ağıtta ortaya çıkar. Türkü bizi bize anlatan sözel yoldur, yordamdır. Türkü bir genel şemsiyedir, sözlü manzum mahsullerin hepsini içine alan bir

semsiyedir... Türkülerin bize ihtiyacı yoktur. Biz türkülere ihtiyaç duyarız. Türküler kendi soylu duruşunu her türlü müdahaleye tahammülle sürdürmeye devam etmektedirler. Hiçbir icracı türküleri bir yere taşıyamaz ama türküler, kendilerini iyi icra edenlerin baş tacı olmalarını sağlamışlar, hatta kötü icracıları bile belli bir yere getirmişlerdir. Türkü hakkında söylenmiş sözler söyleneceklere nazaran yeterli değildir. Ama bu hususta fazla söz etmenin de anlamı yoktur. Zira anlamak isteyene esasen türkü kendisini yeterince anlatır. Başka söze de hacet kalmaz.” (Özarlan, 2016, 111: 118)

Bir türkü ne kadar eski olursa olsun, insanın her çağda duygularına hitap edebiliyorsa o kadar kalıcı türküler arasında yerini alır. Bu da aynı zamanda türkünün insan kalbine dokunabilme özelliği ile de alakalıdır. Türkü vardır bir dalını salladığımız zaman bütün dalları sallanan ağaç gibi kuşlarını uçurur, türkü vardır dallarının gölgesi olmaz. Has türküler de öyle birden bire eli kulağa atınca söylenmemiş, bizzat önce söyleyenin yüreğini yakmış sonra da dilinden sese dönüşerek türkü olmuş, dinleyene dokunmuştur. Dinleyene dokunmayan türküler ise sadece bir dönem söylenmiş ve unutulmuşluğun kucağında eriyip gitmiştir.

Mehmet Özbek’in ifadesiyle:“Türküler gerçek hayatı yansıttığından, halkımızın âdeta romanı olduğundan, yüreği yanık insanlarımızın derin duygularını dile getirdiğinden en yaygın folklor ürünlerimizdir. Türküleri ilk yakanlar hakikatleri cesurca dile getirdiklerinden türkülerde duygularımızı, özelemlerimizi, sezgilerimizi buluruz. Hatta diyebiliriz ki türküler duygularımızın gazetesidir” (Saatçi, 2011: 14) der.

Türkü birden bire yakılmaz/bestelenmez bu evreye gelene kadar gönül dünyasında çeşitli badirelerden geçerek belli bir olgunluğa erdiğinde yakanın/besteleyenin yüreğinde doğup kaynamaya başlayan bir pınar olur türkü toplum içinde söylenmeye başlanınca da herkes bu türküden nasiplenir.“Türkü eğer irticalen o anda söylenen bir türkü sözleri önce şiir olarak dile dökülür, âşık bunu bir hava üzerinden söylemeye besteci ise içinden sözleri mırıldanarak istediği ahengi bulduktan sonra notaya döker. İşte bundan sonra türkünün yolculuğu başlar. Türkü, müzik terimi olarak halk müziğindeki bir beste formunun adıdır. O, aynı zamanda bir edebiyat terimi olarak halk şiirinde bir nazım şeklini anlatır. Türkü bu bağlamda, temelinde mâni ve koşma gibi “dörtlük” nazım birimi olduğu halde, “bent” ve “nakarat” bölümlerindeki mısra sayılarının, -başta ezgi olmak üzere-

çeşitli etkenlerle azalıp çoğalmasıyla çeşitlenen, “gayr-ı muayyen” bir nazım şeklidir...” (Kurnaz, 2010: 42).

Günümüzde her ne kadar da türkünün yerini *Ezgi, Şarkı, Rep, Hip-hop, Caz, Pop, Rock* vs. almaya çalışsa da Türk toplumunun genlerindeki türkü damarını kurutamayacağı gibi başka bir müzik türü de türkü kadar etkili olamayacaktır. Çünkü türküler, derdimiz, sevincimiz, hüznümüz, özlemimizin deli getirildiği bir iletişim aracıdır. Bundan dolayı da; “Ezgi ve sözle birlikte hayat bulan türküler Anadolu insanının en önemli zamanlarında başuçlarında buldukları ilaç gibidir. Aşktan içi kavranan bir âşık, sevdiğine özlem duyan bir genç kız, gurbete kahreden bir delikanlı, evlâdını kaybeden bir kadın, düzene isyan eden bir halk kahramanı, bebeğine şefkat ve temenni sözleri dizen bir anne, tabiata hayran bir beşer hemen türküye sarılır. Bir ucu geçmişe bir ucu geleceğe dayalı olan türküler birer kılavuzdur. Sevdayı, gurbeti, ayrılığı, sılayı, ölümü, kahramanlığı, isyanı, heyecanı, tevazûyu, güzelliği ve daha pek çok şeyi nasıl anlamamız ve yorumlamamız gerektiğini türkülerden öğreniriz.” (Türkyılmaz, 2019:11)

Abdurrahim Karakoç ve Mihriban Şiirleri

202

Abdurrahim Karakoç, bir döneme damgasını vurmuş, şiirleri en çok bestelenmiş ve kitapları en çok baskı yapan aynı zamanda şiirleri en çok ezberlenen şairlerin başında gelir. Özellikle hece şiiri yazan şairlerin ezberlerinde mutlaka üç beş tane Abdurrahim Karakoç’un bir şiiri vardır. Abdurrahim Karakoç hem kendi çağdaşları hem de kendisinden çok sonraları doğan özellikle hece şiiri yazan şairleri etkilemiş ve etkilemeye de devam etmektedir.

Soycak şair bir aileden gelmesi kıvrak zekâsı ve ayrıca hiciv şiirleriyle de toplumun dertlerine tercüman olmasıyla ülke gündemini meşgul eden bir şair olmuştur. Hicvettiği kişiler tarafından defalarca mahkemeye verildiği, bütün mahkemelerde avukat istemeden kendini savunduğu ve hiçbir ceza almadığı bilinmektedir.

Onun *Hasan’a Mektuplar* ile başlayan şiir yolculuğunda söz konusu kitapta *Vatandaş Türküsü* diye geçen ama toplumun adını *Tohdur Bey* olarak bildiği bu ve yine aynı kitapta *Hasan’a Mektup XX* olarak geçen ve *Geç kaldık* adı ile Âşık Mahzuni Şerif tarafından bestelenmiştir. Yine aynı kitapta *Unutursun* başlıklı şiiri Zekeriya Bozdağ tarafından *Unutursun*

Mihribanım olarak bestelenmiştir. Daha sonraki yıllarda ise *Mihriban (Aşk)* şiiri Musa Eroğlu tarafından *Mihriban* olarak bestelenmiştir. *Hasan'a Mektuplar*'ın ilk baskısı 1965 yılında yapıldığına göre bu şiirler Abdurrahim Karakoç'un kalfalık dönemi şiirleri arasında yerini almıştır.

Hasan'a Mektuplar'da *Derkenar*'a yazılan *Sen Varsın* ve *Nöbetçinin Vukuatı* şiirlerini daha sonra yazacağı en güzel aşk şiirlerinin işaret fişeği olarak kabul edebiliriz. Abdurrahim Karakoç muhtemelen bu iki şiiri askerdeyken yazmıştır. *Mihriban (Aşk)*, *Untursun*, *Hele Dursun*, *Saati Yok Eremi Yok* (Hasan Sağındık tarafından Ben Hep Seni Düşünürüm adıyla bestelendi) *Neden Sonra* ve *Duydun Mu?* Şiirleri de "Mihriban"a yazılan şiirler kategorisinde değerlendirilebilir.

Her seven sevdiğinin ismini kendi içinde saklar gerekirse ona hayali bir isim verir ve bu ismi andıkça aklına sevdiği gelir. Hele seven bir de şair olursa sevgilinin adına kalbinden başka bir yere yazmaz ve diline almayarak hem kendisi hem başkaları tarafından sakız gibi çiğnenmesine müsaade etmez.

Cela Elbistan'a bağlı bir köy iken 1958 yılında belediye olur, 1983 yılında adı Ekinözü olarak değiştirilir ve 1990 yılında da Kahramanmaraş'a bağlı ilçeye dönüştürülür. Abdurrahim Karakoç belediyenin yeni kurulduğu dönemlerde memur olarak işe başlar. Ekinözü çevre ilçe ve illerde "İçme" diye de bilinir. Burada şifalı suların bol olduğundan çevre ilçe ve illerden hem yayla olarak hem de tedavi amaçlı insanların buraya geldikleri bilinmektedir. Karakoç'a göre adı "Mihriban" olan kızın da yazları ailesi ile birlikte buraya geldikleri bilinmektedir.

Abdurrahim Karakoç'un "Mihriban" ile tanışıklığı burada başlar. O zamanlar bir erkeğin bir kızla ya da bir kızın erkekle mektuplaşmasının duyulması halinde her iki ailenin de zor durumda kalacağı bilindiğinden o zamanın sevdalıları kendi aralarında özel bir haberleşme tekniği geliştirirler. Abdurrahim Karakoç yazdığı mektupları bir kibrit kutusunun içine koyarak amcasının oğluya "gaz ocağını yakacakmış" diye "Mihriban"a gönderir. "Mihriban"da bir müddet sonra çocuğu çağırır ve kibriti verirken de: "götür bu kibriti kendisine ver, ben onu unutmam" der. Abdurrahim Karakoç mektupta ne yazdı bilinmez ama kendisine gelen kibrit kutusunda "Unutmak kolay mı?" diye bir mektup gelir. Lütfi Şehsuvaroğlu'nun anlattığına göre Abdurrahim Karakoç şöyle der: "Bunun üzerine ben de "Unutmak kolay mı deme unutursun Mihriban'ım" diye yazdım. O belki de unutmamıştır da, ateş kalmamıştır. Ateşin, harlı zamanı ayrı, korlu zamanı

ayrı, küllü zamanı ayrıdır.” diyerek bu sevdanın evrelerine göndermede bulunur. *Mihriban* şiirleri ilk defa Elbistan’da bir mahalli gazetede yayınlanır. Abdurrahim Karakoç Ekinözü (Cela) da memurluk yaparken yaz sonunda “Mihriban’da ailesiyle birlikte memleketlerine dönerler. Muhtemelen adı *Engizek* olan gazetenin orta sayfası özel olarak üç beş nüsha *Mihriban’a Mektuplar* şeklinde basılır. Karakoç da haftada on beş günde bir bu gazeteleri “Mihriban” a mektup niyetine gönderir.

Abdurrahim Karakoç her seven gibi sevdiğinin adının başkalarının dillerine düşmesini istemez. Sezai Karokoç için “Monna Rosa” ne ise Abdurrahim Karakoç için de “Mihriban” odur.

Karakoç’a göre; “Mihriban diye bir kimse yoktur. Nasıl ki Hasan diye birisi yoksa. Mihriban da öyledir. Sembol bir isimdir. Ha muhatabım mı yoktu? Kesin vardı canım, olmasa bu şiir böyle çıkar mı? Olduğu için de böyle çıktı işte. Bu güne kadar kimseye anlatmadım. Yaşayıp, yaşamadığını da bilmiyorum. Yani başımızdan geçmiş, bir macera gibi bir şey; fakat vuslat olmamış, o kendi yoluna gitmiş, ben kendi yoluma. Ben onun ismini verirsem, ayıp olmaz mı bu?” (Şehsuvaroğlu, 2013:190)

Her türkünün bir hikâyesi olduğu gibi “Mihriban”ın da bir hikâyesi vardır. Bu hikâyeyi yazan da yaşayan da Abdurrahim Karakoç olmuştur. Bilinen en gerçekçi ise “Mihriban”ın Gaziantep’li oluşu, Abdurrahim Karakoç, ağabeyi Bahaettin Karakoç ve yengesi ile birlikte Gaziantep’e “Mihriban”ı istemeye giderler, kızın ailesi: “kızımız başka birine beşik kertmeli kusura bakmayın” deyince dönüp gelirler. Abdurrahim Karakoç sevdasını içine gömerek kaderine razı olur ama daha sonraki yıllarda evlendiğinde ise doğan çocuklarından kız olanın adını Mihriban koyar.

Mihriban Türkülerinin Serencamı

1960-1983 yılları arası Abdurrahim Karakoç için çalkantılı bir dönem olduğu gibi, Abdurrahim Karakoç’ta toplumun her kesimi için de yazdığı şiirlerle gönüllere taht kuran bir şairdir. Onun şiirleri aynı zamanda herkes tarafından sevilmesine rağmen bazı kesimler tarafından “bizden biri” değil denerek dışlandığı da bir gerçektir. O bütün bunlara aldırmayarak hece şiirini yeniden gündeme taşıyan bir şair olarak toplumda kabul görmüştür. Onun şiirleri kendisinden önce yaşamış şairlerle âşıklarla eşdeğerde tutulur.

“Karacaoğlan’dan, Dadaloğlu’ndan, Erzurumlu Emrah’tan, Bayburtlu Zihni’den sonra hece ölçüsüyle şiir yazsan ne olur diyenlere en güzel cevabı

verir Abdurrahim Karakoç. O, aşk ve tabiat şiirleriyle Karacaoğlan'dan hiç de geri değildir. Yine, yergileriyle Nefî'den, Seyrani'den, Dertli'den geri kalmaz. O, hece şiirini günümüzde de sürdüren ustaların başında gelir.” (Ay, 2012:73)

Abdurrahim Karakoç herkesin paylaşamadığı bir şair olmasına rağmen bir yandan da yok sayılarak üstü örtülmeye çalışılır ama onun gerek hicivleri gerekse aşk şiirleri hangi düşünceden insan olursa olsun gider kalbine dokunur. Bundan dolayı, “Türkiye’deki kültür iktidarı Karakoç’u da sürekli olarak görmezden gelen bir tutum sergilemiştir. Tıpkı Arif Nihat Asya’yı gibi, Niyazi Yıldırım Gençosmanoğlu’nu, Yetik Ozan’ı [Turgut Günay], Dilaver Cebeci’yi hatta Ali Akbaş’ı görmezden geldiği gibi...“Mihriban” şiirinin macerası içinde müşahhas bir biçimde takip etmek mümkündür. Mihriban şiiri bir tesadüf eseri Musa Eroğlu tarafından bestelendikten sonra Türkiye’deki kültür iktidarının engellerini kırabilmiştir. Mevcut kültür iktidarının bu anlayışı alışılmış bir algı biçiminde öteden beri kullandığı jargona da yansır. Ancak o Mihriban şiiri bestelenmiş olmasına rağmen belli çevrelerce bilinmenin ötesine geçememiştir. Bu küçük fark bile Türkiye’de kültür iktidarının ne kadar tesirli olduğunun bir göstergesi sayılabilir. Abdurrahim Karakoç hayatı boyunca kendine has bir duruş sergilemiş ve bu tavrından taviz vermeyi kendine zül saymıştır. Bu tutumu hem şiirinde hem nesir yazılarında ayan beyan görülür. Onun hayata bakışındaki bu keskin ve kararlı tutum sevenlerinin yanında sevmeyenlerini de çoğaltmış ve kendisi hakkında haklı haksız birçok olumsuz düşünce üretilmiştir. (Özarslan, 2012:96)

Türk Halk Müziği sanatçısı olan Bayram Bilge Tokel aynı zamanda Abdurrahim Karakoç’un şiirini besteleyen televizyon programlarına davet eden yakın dostu ve arkadaşıdır. Bir mecliste Abdurrahim Karakoç’un *Suları Islatamadım* şiirinin nasıl istismar edildiğinin tanıklığı ise daha enteresandır.

“Karakoç’un şiirlerini 60’lı yılların başında besteleyerek ilk defa 45’lik plağa okuyanlardan biri, hemşehrisi ünlü halk ozanı Âşık Mahzuni Şerif olmuştur. Daha sonra, 1970’li yıllarda Zekeriya Bozdağ’ın “Unutmak Kolay mı deme/Unutursun Mihribanım” sözleriyle başlayan şairin bir başka Mihriban şiirini besteleyerek plağa okuduğunu görüyoruz. Zaman içinde Musa Eroğlu, Ekrem Çelebi, Hasan Sağındık ve Bayram Bilge Tokel başta olmak üzere çeşitli sanatçılar Karakoç’un şiirlerinden çok sayıda beste yapmışlardır. Bu arada Karakoç’un yaşayan bir şair olduğundan habersiz,

ona ait şiirlerin ya anonim, ya da eski devirlerin ismi fazla bilinmeyen halk şairlerine ait olduğunu zannederek beste yapanların bulunduğunu da söyleyelim. Bunlardan birinin de Mihriban'ın bestecisi Musa Eroğlu olduğuna yıllar önce bizzat şahit olmuştum: 1990'lı yılların başında, Hacı Bektaş Veli Anma Etkinliklerine katılmak üzere gittiğimiz Hacıbektaş'da, kaldığımız otelin bahçesinde Ali Ekber Çiçek, Nejat Birdoğan, Muhlis Akarsu, Musa Eroğlu ve Belkıs Akkale ile birlikte muhabbet ediyor, çalıp söylüyoruz. Bir ara Musa Eroğlu “size yeni bir bestemi okuyacağım” diyerek, sözleri Karakoç'a ait Suları Islatamadım adlı türküyü okumaya başladı. Türkü bittiğinde Nejat Birdoğan, Eroğlu'na, “Yahu Musa bu şiirin çok başka bir havası var, çok güçlü bir şiir, kimin?” diye sorduğunda Musa Eroğlu “18. Yüzyıl halk ozanlarından birinin” diyerek cevap verdi. Ben önce şaka yaptığımı düşünerek “kime ait olduğunu ben biliyorum” dedim. Nejat Birdoğan'ın, “bu şiirin dili, üslubu, imajları ve sesi çok yeni, bir yanlışlık olmasın?” demesi de kâr etmeyince dayanamayıp; “bu şiir, bugün hayatta olan dostum, Ağabeyim, Türk şiirinin yaşayan en büyük şairi Abdurrahim Karakoç'a ait; ‘Suları Islatamadım’ aynı zamanda şairin son şiir kitabının da adı” dedim. Orada bulunanların manidar bakışları karşısında ısrar edecek hali kalmayan Musa Eroğlu'nun ‘çaktırmadan çark edişini’ hiç unutmuyorum.” (Tokel, 2012: 93,94)

Hem yaşadığı dönemde hem de öldükten yüzlerce şiiri binlerce hayranları tarafından ezberlenen Abdurrahim Karakoç'un hece şiirine katkısı ve kendisinden sonra gelecek nesilleri etkilemesi de onun özgün düşüncesinden kaynaklanmaktadır. Bayram Bilge Tokel bir başka yazısında ise Abdurrahim Karakoç'u Karacaoğlan ayarında görür.

“Öyle sanıyorum ki, Karacaoğlan ve Karakoç kadar saf, temiz, anlaşılır, sade ve/fakat aynı zamanda anlamlı ve derinlikli şiirler yazan şairimiz o kadar da fazla değil. Ayrıca her iki şair de, çağlarının büyük ustaları olarak, şiirleriyle, ‘iyi şair’ olmanın ötesinde ve üstünde bir misyon ifa ettiler. Karacaoğlan, sadece yaşadığı 17. yüzyılda değil bugün bile hâlâ şiirlerinden en çok türkü bestelenen/havalandırılan bir şairdir. Aynı şekilde Karakoç da, çağımızda şiirleri en çok bestelenen/havalandırılan şairlerimizin başında gelmektedir. Yani bu iki isim, aynı zamanda bizim türkü şairlerimiz ya da türküleşen şairlerimizdir”(Tokel, 2019: 10).

Abdurrahim Karakoç'un *Unutursun Mihribanım* şiirinin macerası ise çok enteresandır. 1960 yılında Abdurrahim Karakoç'un şiirleri kitap olarak piyasaya çıkmamıştır. Söz konusu tarihte ise bu şiir bir gazetenin orta

sayfasında birkaç nüsha olarak özel basılmış, bu özel baskılardan birisi “Mihriban”a gönderilmiş diğer nüshalardan birisi ise şişenin içine bırakılıp denize atılan bir mektup gibi bir şekilde gelir Musa Eroğlu’nu bulur. Bu enteresan buluşmayı ise özgün müzik sanatçısı Selçuk Küpçük şöyle anlatır:

“Eroğlu, 1960’ların ilk yarısına denk gelen bir Ankara ziyaretinde Ulus’taki Gençlik Parkı’na girmek ister. Ancak giriş ücretlidir ve Eroğlu’nun cebinde buraya verilecek miktarda para yoktur. O da başkalarının yaptığı gibi tellerin üzerinden atlayarak girer. Tam yere atladığı sırada gözüne yerde bulunan bir kâğıt parçası ilişir. Kâğıtta bir kitaptan koparılmış ya da bir kâğıda yazılmış şiir vardır. Şiir bugün herkesin diline düşmüş, en önemli bestelenmiş türkülerden birisi olan ve “Unutmak kolay mı deme / Unutursun Mihriban’ım” dizeleriyle başlayan Abdurrahim Karakoç’un “Mihriban” şiiridir. Bir süredir zihninde gezdirdiği melodi ile uyumlu olduğunu görünce meşhur “Mihriban” türküsünün birincisi çıkar ortaya. Çünkü daha sonra Karakoç’un, “Mihriban” isimli diğer şiirini de besteleyecektir. Eroğlu, Abdurrahim Karakoç’un şiirine yaptığı bu besteyi dönemin Orta Anadolu türkülerini plaklara okuyan önemli mahalli sanatçı Zekeriya Bozdağ’a hediye eder ve kayıtlarda ne yazık ki besteci olarak Bozdağ’ın ismi kalır. Çok sonraları Eroğlu’nun kendi çalışmalarında bu türkünün altında kendi ismini görürüz. Musa Eroğlu’nun bu bestesinin bir müddet sonra 1970 ve hatta 80’lerin politik müzik tarihimiz açısından öncü isimlerinden Selda Bağcan tarafından da seslendirilmesi önemlidir” (Küpçük, 2019: 27).

Düşünce olarak Abdurrahim Karakoç ile farklı yerlerde duran bu türküyü okuyarak geniş kitlelere aktaran hem de bu türküde kendini bulan bir başka sanatçı ise Selda Bağcan olmuştur. Selda Bağcan bu türkünün sözlerinin kendisinin olduğunu iddia etmek zorundadır. Böyle yapmasa kendi düşünce dünyasına zıt bir şairin şiirini besteleyip okuduğu için de kendi düşünce dünyasındakiler tarafından dışlanacaktır. Bundan dolayı da Abdurrahim Karakoç ile mahkemelik olur.

“Mihriban” şiirini ses sanatçısı Selda Bağcan sanatçı eşiyile birlikte besteleyip piyasada söylemeye başlar ve “Mihriban”ın sözlerinin kendilerine ait olduğunu iddia ederler. Mahkemede enteresan konuşmalar olur. Bağcan’lar, avukatları aracılığıyla Mahkemeye türkünün sözlerinin ısrarla kendilerine ait olduğuna dair savunma gönderirler. Karakoç ağabeyin mahkemede bir ifadesi çok çarpıcıdır: “Hâkim Bey, ben Mihriban şiirini yazdığımda 1960’lı yılların başlarıydı. Ses sanatçısı Selda Bağcan belki de o

tarихlerde doğmamıştır, doğmuşsa da bebek yaşta olması lâzım...” (İlbey, 2019: 23).

Türkülerin kaderi biraz da bestelenip başka sanatçılar tarafından seslendirilmeye başlayınca değişir. Türkü toplumun genelinin yüreğine dokunuyorsa bir anda gündeme oturur ve aradan yıllar geçtikten sonra bile her dinlenildiğinde yeni dinliyormuş gibi insanın yine yüreğine dokunur. Bazı türküler vardır zamanında yakılmış, kayıt altına alınmadığından dilden dile dolaşmış ama bu arada da türküyü ilk yakanın adı unutulmuştur. Abdurrahim Karakoç’un “Mihriban”ları, hem türkü hem şiir olarak kayıt altına alındığından unutulmayacaktır. Abdurrahim Karakoç’un bestelenen iki Mihriban şiiri vardır. Birisi *Mihriban (Aşk)* diğeri ise yine *Mihriban (Aşk)* şiirinin devamı olan *Unutursun* şiiridir. Bu şiir daha sonra “*Unutursun Mihribanım*” diye anılmaya başlamıştır. *Unutursun* şiirinin veya “Unutursun Mihriban’ım” beste türküsünün günümüze ulaşmasında Musa Eroğlu’nun katkısı yadsınamaz. Bu iki şiir Abdurrahim Karakoç’un (1965, 2. baskısı 1969) yapılan Hasan'a Mektuplar kitabında şu şekilde yer almaktadır.

MİHRİBAN (AŞK)

Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamıştın, çözülmüyor Mihriban.
Ayrılıktan zor belleme ölümü
Görmeyince sezilmiyor Mihriban.

Yar, deyince kalem elden düşüyor
Gözlerim görmüyor aklım şaşıyor
Lambada titreyen alev üşüyor
Aşk kâğıda yazılmıyor Mihriban.

Önce naz sonra söz ve sonra hile
Sevilen seveni düşürür dile
Seneler asırlar değişse bile
Eski töre bozulmuyor Mihriban.

Tabiplerde ilaç yoktur yarama
Aşk değince ötesini arama
Her nesnenin bir bitimi var ama
Aşka hudut çizilmiyor Mihriban.

Boşa bağlanmış bülbül gülüne
Kar koysan köz olur aşkın külüne

UNUTURSUN

“Unutmak kolay mı?” deme
Unutursun Mihriban’ım.
Oğlun, kızın olsun hele
Unutursun Mihriban’ım.

Zaman erir kelep kelep
Meyve dalında kalmaz hep
Unutturur birçok sebep
Unutursun Mihriban’ım.

Yıllar sinene yaslanır
Hatıraların paslanır
Bu deli gönlün uslanır
Unutursun Mihriban’ım.

Süt emerdin gündüz-gece
Unuttun ya, büyüyünce
Ve işte tıpkı öylece
Unutursun Mihriban’ım.

Gün geçer, azalır sevgi
Değişir her şeyin rengi

Şaştım kara bahtım tahammülüne
Taşa çalsam ezilmiyor Mihriban.

Bugün değil, yarın belki
Unutursun Mihriban'ım.

Tarife sığmıyor aşkın anlamı
Ancak çeken bilir bu derdi gamı
Bir kördüğüm baştan sona tamamı
Çözemedim çözülmüyor Mihriban.
Karakoç, 1969: 60)

Düzen böyle bu gemide
Eskiler yiter yenide
Beni değil, sen seni de
Unutursun Mihriban'ım.
Karakoç, 1969: 61)

Önce *Unutursun Mihribanım* Zekeriya Bozdağ tarafından daha sonra ise *Mihribanım* Musa Eroğlu tarafından, bestelenmiştir.(Ek: 1 ve 2) Musa Eroğlu, *Mihriban*'ın 1,2 ve 3. Kıtalarını bestelerken *Unutursun Mihribanım* şiirindeki son kıtadaki “Düzen” kelimesi “Hayat” şeklinde değiştirilerek tamamı bestelenmiştir.

Sonuç

Her milletin kendine özgü müzikleri vardır. Bizi millet olarak birbirimize bağlayansa türküler olmuştur. Çünkü türkülerde gizlidir, sevincimiz, hüznümüz, acımız. Türküler olmasa ruhumuzu hafakanlar basar. Türküleri toprak gibi, su gibi aziz biliriz. Türküler hatıra hazinelerimiz gibi aklımıza geldikçe ya kendi kendimize mırıldanarak söyler ya da dinleriz. Hele bir de türkünün bizde karşılığı olan bir duyguya karşılık gelmesiyle birlikte bizi adeta sarhoş eder.

Abdurrahim Karakoç çok az şaire nasip olacak kadar şiirlerinin çeşitli sanatçılar tarafından bestelenip, okunması, yorumlanmasının haklı gururunu yaşamıştır. Abdurrahim Karakoç'un bestelen her şiirinin toplumumuzda bir karşılığı olmuş, bir yarasına derman olmuş, şiirler yazması da ayrıca onun güçlü bir şair olduğunun da delilidir aynı zamanda.

Abdurrahim Karakoç henüz hayattayken hem şairliği hem de bestelenen şiirleri ile bir döneme damgasını vurmuş cumhuriyet sonrası Türk şiirinin en önemli şairleri arasına yerini almış bir şairdir. Her ne kadar da *Mihriban* ve *Unutursun Mihribanım* şiirleri bestelendiğinde öne çıkan türküler arasında olsa da diğer bestelenen şiirleri de en az bu iki türkü kadar önemli türkülerdir.

Özellikle taşrada yaşayanlar gerek ulusal sanatçıları, gerekse mahalli sanatçıları radyodan sonra icat edilen plaklar ve teyplerle sayesinde dinlemişlerdir. İletişim araçlarının azlığı, sosyal medyanın varlığının dahi

bilinmediği ancak 1980 yıllarla birlikte gelen çok az evde bulunan siyah beyaz televizyonlarla birlikte de türkülerin daha geniş kitlelere ulaşma yolu açılmıştır. İşte tam bu zamanlarda da Abdurrahim Karakoç düşüncesiyle örtüşen sanatçılar yavaş yavaş piyasaya çıkmaya başlamış ve Abdurrahim Karakoç sağlığında bestelenen şiirlerinin tamamını dinleme şansına sahip olmuştur.

Bir kesim tarafından devamlı dışlanan ama bir kesim tarafından da duyguların tercümanı olan Abdurrahim Karakoç'a ilgi artmaya başlar. Bir taraftan şiirleri bestelenirken bir taraftan da şiirleri marş olarak söylendiği dönemlerdir.

“Karakoç'un yazdıklarının tüketicisi konumundaki Türk sağı henüz 1960'larda, 70'lerde taşralıdır ve hatta 80'lerin sonuna kadar bile modern müzik üretebilecek donanımda değildir. Kaya Kuzucu'nun 1979 yılında çıkardığı “Bir Gün Geri Döneceğiz” isimli kaseti bir milattır. Kuzucu'nun türkü formunda çok kıymetli besteler yaptığını düşündüğüm bu çalışmada Abdurrahim Karakoç'un “Üşüyenler”, “Esir”, “Bir Gün Geri Döneceğiz”, “Fotoğraf”, “Beşinci Mevsim” ve “Dün Gece” toplam 6 şiiri türküleştirilmiştir. Hasan Sağındık'ın 1990 yılında ülkücü hareketin modern müzikle kurduğu ilk ve önemli bağlardan birisi olan “Yusuf Yüzüler” isimli kasette Karakoç'un “Beşinci Mevsim” şiiri bestelenir. Bu iki ürün bir anlamda sonraki dönem ortaya konacak olan “ülkücü müzik” pratiğinin kapısını aralayan tarihsel çalışmalar biçiminde değerlendirilebilir” (Küpçük, 2019: 28).

210

İlk bestesini Musa Eroğlu'nun yaptığı *Unutursun Mihribanım* türküsü Zekeriye Bozdağ, Musa Eroğlu, Gülşen Kutlu, Selda Bağcan, Gülay, Nazlı Öksüz, Necdet Kaya, Gündoğar, Onur Şan, Şentürk Dünder, Seyfi Doğanay, Songül Karlı, Emre Oral Burç, Selma Geçer, Mihriban Türkmen, Sevinç Eratalay, Fatma Meşe Öz gibi sanatçılar tarafından okunmuştur. Yine bestesini Musa Eroğlu'un yaptığı *Mihriban* türküsü: Musa Eroğlu, Mahsun Kırmızıgül, Nazlı Öksüz, Zara, Sukriye Tutkun, Elif Buse Doğan, Sibel Can, Gökçe Özgül, Uğur Işılak, Cem Adrian, Ahmet Şafak, Yıldız Tilbe, Teymur Qedirov, Oytun Elaman, Celalettin Tiryaki, Grup Ravza, Orhan Hakalmaz, Sırrı Laçın, Şentürk Dünder, Rafet El Roman, Yavuz Bingöl, Mustafa Yıldızdoğan, Deniz Toprak, Gülşen Kutlu, Sıla, Haluk Özkan gibi sanatçılar tarafından seslendirilmiştir.

Abdurrahim Karakoç'un bu iki şiiri haricinde başka şiirleri de başka sanatçılar tarafından bestelenip okunmuştur. *Omuzumda Sevda Yüğü* İlk

defa Musa Eroğlu tarafından bestelenip okunduktan sonra İbrahim Tatlıses, Elif Buse Doğan, Nuray Hafıftaş, Sevcan Orhan, Mustafa Özarslan, Serpil Sarı, Mustafa Keser, Çiğdem Gürdal, Derya Ayan, Zeynel Tatlıses, Sinan El Favaz, Selma Geçer, Ethem Kaya, Besime Arı, Azerin, Esat Kabaklı, Gündoğar, Hasan Sağındık, Orhan Hakalmaz, Hüseyin Karakoç gibi sanatçılar tarafından okunur. *Sularını İslatamadım* şiiri de yine Musa Eroğlu tarafından bestelenip okunduktan sonra, Osman Öztunç, Gülay, Ozan Ünsal, Zafer Ali Yıldırım, Kadir Turan, Çiğdem Gürdal, Birgitay Aktaş, Serdar Can, Uğur Işılak, gibi sanatçılar tarafından seslendirildi. *Bugünden Yarına Âşksın Gönül* Musa Eroğlu tarafından bestelenip okunduktan sonra Zeynel Tufan, Cem Çelebi, Deste Günaydın, Ozan Ünal ve Gönül Erdoğan sanatçılar tarafından okunmuştur. *Sevgi Yetmiyor* isimli şiiri Edip Emre, tarafından bestelenip okunduktan sonra Sevcan Orhan, Azerin, Hasan Sağındık, Grup Laçın, Handan Aydın, Özgür Akdemir, Mehmet Karakoç, Feza Buket Kahraman, Taylan Özgür Ölmez, gibi sanatçılar tarafından okunur. Yine şairin *Üşüyenler*, *Beşinci Mevsim*, *Bir Gün Geri Deneceğiz*, *Dün Gece* şiirleri Kaya Kuzucu tarafından bestelenip söylenmiştir. *Ben Hep Seni Düşünürüm* şiiri ise Hasan Sağındık tarafından bestelenip okunduktan sonra Seyfi Yerlikaya, Mehmet Karakoç, Ersoy Savaş, Ziya Uğur, Adem Aydaş, Seher Çağatay, gibi sanatçılar tarafından söylenmiştir.

Abdurrahim Karakoç, Hece şiirinin Cumhuriyetten sonra en büyük temsilcileri arasında yerini almakla kalmamış, birbirinden güzel şiirleriyle bestekârların ilgisini çeken bir şair olmuş bundan dolayı da sağlığında bestelenen şiirlerini dinleyebilen ender şairlerden de birisi olmuştur.

1960 yılından önce yazdığı aşk şiirleri arasında yer alan ve “Mihriban” a yazılan bu iki şiir aynı zamanda diğer aşk şiirlerinin de işaret fişekleri gibi düşünülmelidir. Ayrıca Lütfi Şehsuvaroğlu’nun “Abdurrahim Karakoç” kitabında Mihriban’a yazılan şiirlerin üç tane olduğunu, üçüncü şiir olan

“Yıllar yirmi olsa da, otuz olsa da
Yollar kar, çamur olsa da, buz olsa da
Bedenim yorgun, aç ve susuz olsa da
Bir gün yalın ayak, terli gömlekle
- Gelirim, beni bekle

.....

Vermese de kaybolan gençliğimizi
Ayıran bir gün kavuşturacak bizi

Ve içimde sevgilerin en temizi
Seninle dolu, arı duru bir yürekle
-Gelirim beni bekle” (Karakoç, 73,74)

Şiirinin de “Mihriban” için yazıldığını söyler. Bu şiir aynı zamanda Abdurrahim Karakoç’un yazmış olduğu az sayıdaki serbest şiirlerinden birisidir.

İlk defa *Hasan’a Mektuplar* kitabında yer alan *Mihriban, Unutursun ve Ben Hep Seni Düşünürüm* şiirleri bestelendiği günden bu güne unutulmaz türküler arasında çoktan yerini almıştır.

İnsanın bir kalbi oldukça, içinde sevda adında bir fidan çiçeğe dala durdukça her iki Mihriban türküsü de bu sevdayı çeken için tarife sığmayacak bir tat, muhatabı için de bir gurur kaynağı olmaya devam edecektir.

Kaynakça

- Ay, A. (2012) *Sessiz Çoğunluğun Sesi*, Erarslan H. (Yay. Haz.) Abdurrahim Karakoç” Nar Yayınları, İstanbul s.73
- Dilek T. (2019) *Esvaplı Türküler, Türkülerde Giyim Kuşam*, Kömen Yayınları, Konya s.11
- Eroğlu, B. F. (2014) “Türk Halk Müziğinde Yöre, Üslup ve Tavır Kavramları Üzerine”, *Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 3, 233.
- Eroğlu, B. F. (2014) “Türk Halk Müziğinde Yöre, Üslup ve Tavır Kavramları Üzerine”, *Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 3, 233.
- Karakoç, A. (1969) *Hasan’a Mektuplar*, 2. Baskı, İzmir: Fedai Yayınları.
- Karakoç, A. (1988) *Dosta Doğru*, Ocak Yayınları, Ankara s.73,74
- Kurnaz, C. (2010) “Fuzuli’yi Bilir misiniz?” *Türk Yurdu*, 269, 42.
- Küpçük, S. (2019) “Türk Müziği Modernleşirken Abdurrahim Karakoç’un Katkısı”, *Hece Taşları*, 52, 27-29.
- Mehmet, K. (2011) “Bir İletişim Aracı Olarak Türk Halk Müziği ve Türküler”, *Erciyes İletişim Dergisi “akademia”* 3(1),136.
- Özarslan, M. (2012) “Abdurrahim Karakoç Üzerine Düşünceler”, *Kardeş Kalemler*, 67, 96.
- Özarslan, M. (2016) “Türk Halk Müziği veya Geleneksel Türk Müziği”, *Türk Dili, Kültürü ve Tarihi Ankara: Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını*, s. 111-118.
- Saatçi, Ö. (2011) “Kerkük’e Urfa’dan Hoyrat Çağırın”, *Kardaşlık Kültür Sanat Edebiyat ve Folklor Dergisi*, 50, 14.
- Şehsuvaroğlu, L. (2013) “Abdurrahim Karakoç -Şairin Habercisi Olarak Portresi-”, *Hasret Kitapevi*, 190, 207.

- Tokel, B. B. (2019) “Türküleşen Türk Şairi: Abdurrahim Karakoç”, *Hece Taşları*, 52, 10.
- Tokel, B.B. (2012) *Söz Mülkünün Sultanı: Abdurrahim Karakoç*, Erarslan H. (Yay. Haz.) Abdurrahim Karakoç” Nar Yayınları, İstanbul s.93,94
- Vural, F. G. ve Vural, T. (2013) “Niğde Kültürünün Sesi: Niğde Türküleri.” *Turkish Studies- International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 8/3, Winter, 645-657.
<https://islamansiklopedisi.org.tr/turku#1> (Erişim: 21.06.2020)

Ekler:

Ek: 1 Unutursun Mihribanım Beste Türküsünün Notası

UNUTURSUN MİHRİBANIM

Güfte: Abdürrahim KARAKOÇ
Beste: Zekeriya BOZDAĞ

(♩=60)

(Saz... ..)

U-nut-mak ko-lay mı de-me U-nu-tur-sun Mih-ri-ba-nım

Oğ-lun kı-zan ol-sun he-le U-nu-tur-sun u-nu-tur-sun

U-nu-tur-sun Mih-ri-ba-nım (Saz... ..) Oğ-lun kı-zan ol-sun he-le

U-nu-tur-sun u-nu-tur-sun U-nu-tur-sun Mih-ri-ba-nım

Ha-yat böy-le bu-ge-mi-de Es-ki-ler yi-ter ye-ni-de

Ben de-ğil ken-di-ni de U-nu-tur-sun Mih-ri-ba-nım

214

Unutmak kolay mı deme
Unutursun Mihribanım
Oğlun kızın olsun hele
Unutursun Mihribanım

Hayat böyle bu gemide
Eskiler yiter yenide
Beni değil kendini de
Unutursun Mihribanım

Yıllar sineme yaslanır
Hatıraların paslanır
Bu deli gönül uslanır
Unutursun Mihribanım

Zaman erir kelep kelep
Meyve dalda durmuyor hep
Unutturur bir çok sebep
Unutursun Mihribanım

Gün geçer azalır sevgi
Değişir herşeyin rengi
Bugün değil, yarın belki
Unutursun Mihribanım

Süt emerdin gündüz gece
Unuttun ya büyüyünce
Bu işte tıpkı öylece
Unutursun Mihribanım

Ek: 2 Mihriban Beste Türküsünün Notası

MİHRİBAN

Güfte: Abdürrahim KARAKOÇ
Beste: Musa EROĞLU

(1.)
(2.)
(Saz...)

1.) Sa - rı saç - la - rı - nı de - li
2.) Ta - bip - ler - de i - laç ol - maz

gön - lü - me Bağ - la - mı - şım çö - zül - mü - yor Mih - ri - ban
ya - ra - ma Aşk de - yin - ce ö - te - si - ni a - ra - ma

Mih - ri - ban (Saz... ..)

Ay - rı - lk - tan zor bel - le - me ö - lü - mü ö - lü - mü
Her nes - ne - nin bir bi - tim - mi var a - ma var a - ma

Gör - me - yin - ce se - zil - mi - yor Mih - ri - ban
Aşk - ka hu - dut çi - zil - mi - yor Mih - ri - ban

Mih - ri - ban (Saz... ..) Mih - ri - ban sev - di - ğim

215

Sarı saçlarına deli gönlümü
Bağlamışım çözülüyor Mihriban
Ayrıktan zor belleme ölümü
Görmeyince sezilmiyor Mihriban

Yar deyince kalem elden düşüyor
Gözlerim görmüyor, aklım şaşıyor
Lambada titreyen alev üşüyor
Aşk kağıda yazılmıyor Mihriban

Tabiplerde ilaç yoktur yarama
Aşk deyince ötesini arama,
Her nesnenin bir bitimi var ama,
Aşka hudut çizilmiyor Mihriban.